

PM -Buller från idrottsplatser

DP Bökensved

Ändringsförteckning

Ver	Datum	Ändringsbeskrivning	Granskad	Godkänd av

Sweco Sverige AB 556767-9849
Uppdrag DP Bökensved
Uppdragsnummer 30018841
Kund Västerviks kommun
Upprättad av Semir Caban
Granskad av Grzegorz Czul
Datum 2023-05-19
Dokumentreferens PM buller från idrottsplats_SEGRZE_SESCEA

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte.....	4
2	Förutsättningar	6
3	Bedömningsgrunder	6
	PBL och idrottsplatser	9
4	Metod.....	10
5	Resultat	10
	5.1 Befintlig gräsplan.....	10
	5.2 Nya idrottsanläggningar	11
6	Slutsats.....	12

1 Bakgrund och syfte

Sweco har fått i uppdrag av Västerviks kommun att genomföra en bullerutredning för buller från idrottsplatser som avser detaljplan Bökensved, fastighet Bökensved 1 m fl.

Sweco har tidigare gjort en trafikbullerutredning¹ för två framtidsscenario:

1. Planområde med nya bostäder (Figur 1)
2. Planområde med tillbyggnad av skola (Figur 2)

I denna utredning kommer buller bedömas för befintlig gräsplan. Det kommer även göras en bedömning vad gäller hur nära man får anlägga en ny idrottsanläggning till skolgård alternativt bostäder.

Denna utredning bygger på samma förutsättningar som tidigare utredning genomförd av Sweco (dat 2022-06-03).

Utvärdering görs baserat på Naturvårdsverkets vägledning om buller från idrottsplatser.

¹ Rapport- Trafikbullerutredning DP Bökensved dat 2022-06-03

2 Förutsättningar

Utredning kommer att bedöma placering av befintlig gräsplan ur en bullersynpunkt. Det kommer även göras en bedömning vad gäller hur nära man får anlägga en ny idrottsanläggning till skolgård alternativt nya bostäder, enligt Figur 2. Buller från idrottsanläggningar utvärderas på:

1. Planområde med nya bostäder.
2. Planområde med tillbyggnad av skola.

3 Bedömningsgrunder

Bedömning av buller från idrottsplatser utgår från Naturvårdsverkets vägledning om buller från idrottsplatser². Nedan följer ett utdrag från vägledningen.

De faktorer som bör beaktas är:

- Avståndet mellan anläggning och boende.
- Anläggningens användning över dygnet.
- Intensitet vid användning, vilket lämpligtvis baseras på antalet samtidiga användare samt åldersgrupp.
- Om det förekommer särskilt störande ljud som återkommande smällar eller musik.
- Publik tillströmning.
- Bostädernas och tomternas utformning, exempelvis om boende hartillgång till uteplats som inte vetter mot idrottsplatsen eller om bostäderna har tillgång till en bullerskyddad sida.

Naturvårdsverket har tagit fram en matris som stöd för bedömning av olägenhet (se Figur 3). Matrisen ska ses som ett av flera underlag för bedömningen. Lokala faktorer och omständigheter, som de som anges i punktlistan ovan måste alltid vägas in. Avstånden ska ses som ungefärliga mått. Intensiteten bör bedömas utifrån vad som kan anses vara mest vanligt förekommande på anläggningen. Vuxna användare medför ofta en mer intensiv användning än lika många barn och unga. Tävlingar och arrangemang för vuxna drar också ofta mer publik vilket ökar intensiteten och risken för störningar.

Ungefärligt avstånd till närmaste bostäder	Låg intensitet <10 samtidiga användare	Medel intensitet 10 - 30 samtidiga användare	Hög intensitet > 30 samtidiga användare, matcher
<50 m	Grön	Gul	Orange
50 – 100 m	Grön	Grön	Gul
> 100 m	Grön	Grön	Grön

Figur 3. Matris för bedömning av buller från idrottsplatser. Med samtidiga användare menas personer som utför aktiviteten.

² <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/buller/buller-fran-idrottsplatser/>

Åtgärder som kan vidtas i olika zoner redovisas Figur 4.

Åtgärd	Grön zon	Gul zon	Orange zon
<u>Åtgärder som ansvarig för en anläggning kan vidta</u>			
Vidta rimliga åtgärder för att minska störande strukturellt ljud. Vad som kan vara rimligt beror på graden av risk för störning.	X	X	X
Om bostäder ligger mycket nära idrottsplatsen, släcka ev. belysning nattetid för att minska störande ljus.	X	X	X
Dialog med berörda föreningar och närboende rörande speltider, särskilda arrangemang etc.		X	X
Släcka ev. belysning nattetid för att undvika användande av anläggningen.		X	X
Begränsa användandet av högtalare till särskilda tillfällen och moment.		X	X
Begränsa bokningsbara tider på nätter.		X	X
Ge barn- och ungdomsgrupper företräde till bokningsbara tider.		X	X
Ombyggnad med lugnare delar närmare bostäder och mer aktiv idrottsutövning på större avstånd.		X	X
Begränsa ljudstyrka och tillgång till allmänna högtalaranläggningar vissa tider på dygnet		X	X
Uppföra bullerskärmar, avskärmande byggnader eller läktare.		X	X
Begränsa användning av högtalare till enstaka tillfällen per år.			X
Begränsa bokningsbara tider ytterligare på helgkvällar.			X
Begränsa bokningsbara tider på helgmorgnar.			X
Begränsa seniormatcher.			X
<u>Åtgärder som utövare och föreningar kan vidta</u>			
Arbeta med värdegrund, ordningsfrågor och hänsyn	X	X	X
Informera kommunen om strukturella brister som orsakar onödigt buller	X	X	X
Informera närboende om större evenemang		X	X
Uppmuntra att spelare/utövare tar sig till anläggningen till fots/cykel/kollektivtrafik		X	X
Uppmuntra och möjliggöra samäkning genom e-postlistor, föreningsportaler m.m.		X	X
Släcka ev. belysning (om möjligt) när träning/match är slut		X	X
Välja mindre störningskänsliga platser för aktiviteter där det spelas musik		X	X
Undvika obehövlig användning av högtalare		X	X
Använda tystare visselpipor		X	X
Undvika att lägga matcher sena kvällar och tidiga helgmorgnar			X
Flytta seniorverksamhet till mindre känsligt lokaliserade idrottsplatser			X

Figur 4. Typer av åtgärder som kan vidtas vid olika intensitet. Figur hämtad från Vägledning om buller från idrottsplatser 2022-11-28.

Grön zon – verksamheten vid idrottsplatsen borde i de flesta fall inte ge upphov till olägenhet för människors hälsa.

Gul zon – liten risk för att verksamheten kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa.

Orange zon – viss risk för att verksamheten kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa. Det är dock fullt möjligt att även i denna zon bedriva idrottslig verksamhet utan att olägenheter uppstår, under förutsättning att det inte uppstår störande strukturella ljud och att föreningar och utövare visar hänsyn till omgivningen.

PBL och idrottsplatser

Ett utdrag från Boverket³ avseende tillämpning av PBL:

En idrottsplats utgör i PBL-sammanhang en yta som är fysiskt avgränsad från andra platser och som är avsedd för organiserad idrottsutövning eller sportevenemang och tävlingar. Bygglövsplikten för eventuella läktare och byggnader bedöms i särskild ordning, d.v.s. själva idrottsplatsen (markytan) kan anses vara bygglövsbefriad, men tillhörande anläggningar, byggnader som klubblokaler, läktare, omklädningsrum m.m. kan således föranleda bygg- eller marklövsplikt. En stadion eller en arena utgör vanligtvis en större idrottsplats som kan aktualisera både detaljplanekrav och bygglövsplikt, oavsett om arenan i sig är under tak, helt öppen eller endast delvis innesluten i ett byggnadsverk.

Följande fall eller kombinationer kan hanteras genom tillämpning av PBL:

1. Ny idrottsplats ska anläggas i anslutning till ett befintligt bostadsområde. Omgivningspåverkan avser bullerexponering från idrottsplatsen som berör befintliga och tidigare opåverkade bostäder.

2. Nya bostäder ska uppföras intill en befintlig idrottsplats. Hänsyn bör tas till vilken bullerexponering de nya bostäderna kan utsättas för, vilka ljudkällor det är fråga om och vilka ljudnivåer som bedöms acceptabla. Nya bostäder kan också påverka möjligheter till fortsatt bebyggelseplanering för både bostäder och utveckling av idrottsplatsen.

3. Nyproduktion av bostäder och ny idrottsplats samt eventuellt andra kringverksamheter vid idrottsplatsen – affärsstråk, konferensanläggning, kommunikationsleder, infarter, parkeringshus och allmän plats. Här kan detaljplanekravet aktualiseras för sammanhållen bebyggelse. 4. Ombyggnad av befintlig idrottsplats oavsett om den är uppförd med eller utan bygglövsplikt. Hänsyn behöver tas till om den numera ingår i detaljplan eller är förlagd utanför detaljplan. Idrottsplatsen kan beroende på omfattningen av förändringarna bli föremål för bygglövspliktiga åtgärder eller till och med föranleda detaljplanekrav.

En befintlig idrottsplats som redan har en känd och påtaglig omgivningspåverkan såsom buller, medför inte sällan en begränsning av den framtida handlingsfriheten i planläggningsskeden utifrån PBL och med hänsyn till dess allmänna intressen. Bulleranpassning av bostäder kan då aktualiseras i detaljplanläggningen. Främst kan lokaliseringen av bostäder påverkas på grund av rådande och förväntad omgivningspåverkan, där också idrottsplatsen framtida utveckling beaktas. I senare skeden kan placering, utformning och utförande av bostadsbyggnaderna, innebära omfattande och kostsamma skyddsåtgärder för att bostäder och idrott ska kunna samsas. Alternativt kan det bli fråga om att flytta idrottsplatsen till en mer lämplig lokalisering om bostadsbyggnader prioriteras.

³ <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2020/buller-fran-idrottsplatser.pdf>

4 Metod

Inga beräkningar görs i beräkningsprogram för idrottsplatserna. Bedömningen bygger på resonemang med utgångspunkt från Kapitel 3. Placering av befintlig gräsplan redovisas i Figur 5. Det är ca 145 m från befintliga gräsplanen till fasaden av befintliga skolan.

Figur 5. Bild på placering av befintlig gräsplan och eventuella aktivitetsytor, samt nya konstgräsplan.

5 Resultat

5.1 Befintlig gräsplan

Avstånd till närmaste bostadfasad är ca 145 m till befintliga gräsplanen för scenariot med nya bostäder. Vad gäller scenariot med tillbyggnad av skola är exakta gränsen för skolgård inte fastställda men bedöms ligga längre bort än 100 m. I Figur 3 redovisas en matris som beskriver att avstånd på >100 m borde hamna inom en så kallad grön zon, vilket innebär att verksamheten vid idrottsplatsen borde i de flesta fall inte ge upphov till olägenhet för människors hälsa. Skulle skolgården placeras inom 50–100 m finns det en liten risk för att verksamheten kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa.

5.2 Nya idrottsanläggningar

Vid anläggning av nya idrottsplatser är det möjligt att anlägga en ny anläggning så nära som 50 m ifrån skolgård eller bostadsfasad förutsatt att detta är en idrottsanläggning av låg intensitet som används av färre än 10 samtidiga användare. Exempel på anläggningar som skulle innebära högre intensitet är tävlingar och arrangemang för vuxna. Vid anläggning av mer intensiva idrottsanläggningar bör avståndet hållas till >100 m. Skulle en intensiv anläggning planläggas inom avstånd på <50 m bör idrottsanläggning åtgärdas med vad som redovisas i Figur 4 enligt kolumnen som avser orange zon.

När ny placering och typ av idrottsanläggning är fastställd, bör en kompletterande utredning göras. Detta för att utvärdera eventuella åtgärdsbehov om idrottsanläggningen är av karaktären medel eller hög intensitet och placeras inom 50–100 m från skolgård respektive närmaste bostadsfasad. Om ny idrottsanläggning placeras på avståndet >100m borde idrottsplatsen i de flesta fall inte ge upphov till olägenhet för människors hälsa enligt vad som framgår av Naturvårdsverkets vägledning om buller från idrottsplatser.

6 Slutsats

Avstånd till närmaste bostadfasad är ca 145 m från befintliga gräsplanen för scenariot med nya bostäder. Vad gäller scenariot med tillbyggnad av skola är exakta gränsen för skolgård inte fastställda men bedöms ligga längre bort än 100 m.

Avstånd på >100 m borde hamna inom en så kallad grön zon, vilket innebär att verksamheten vid idrottsplatsen torde i de flesta fall inte ge upphov till olägenhet för människors hälsa. Skulle skolgården placeras inom 50–100 m finns det en liten risk för att verksamheten kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa.

Om ny idrottsanläggning placeras på avståndet >100m borde idrottsplatsen i de flesta fall inte ge upphov till olägenhet för människors hälsa enligt vad som framgår av Naturvårdsverkets vägledning om buller från idrottsplatser.

Skulle en intensiv anläggning planläggas inom avstånd på <50 m bör idrottsanläggning åtgärdas med vad som redovisas i Figur 4 enligt kolumnen som avser orange zon.

När ny placering och typ av idrottsanläggning är fastställd, bör en kompletterande utredning göras. Detta för att utvärdera eventuella åtgärdsbehov om idrottsanläggningen är av karaktären medel eller hög intensitet och placeras inom 50–100 m från skolgård respektive närmaste bostadfasad.